

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- 5156 EREKLI, Arzu. Travel in the mind of a traveler: a feminist perspective on Evliyâ Çelebi in Vienna. *Evliyâ Çelebi: studies and essays commemorating the 400th anniversary of his birth*. Ed. Nuran Tezcan, Semih Tezcan, Robert Dankoff. Istanbul: Ministry of Culture and Tourism, 2012, (Biographies and Memoirs, 40), (Banks Association of Turkey Series of Culture, 5), pp. 236-241. Examines Çelebi's creation of a discourse with "the West" and his construction of himself as "the other."

Vienna
210278

01 Ocak 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Viyana
210278

9812 GOUJON, Anne & BAUER, Ramon. Demographic forces shaping the religious landscape of Vienna. *The changing world religion map: sacred places, identities, practices and politics*. Stanley D. Brunn, ed.; Donna A. Gilbreath, assistant ed. Dordrecht: Springer, 2015, pp. 2145-2161. Incl. information on the Muslim community.

12 Subat 2017

12 Subat 2017

9819 BULLIET, Richard W. The other siege of Vienna
and the Ottoman threat: an essay in counter-factual
history. *ReOrient*, 11 (2015) pp. 11-22.

Viyana
210278

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

210278

DIA

VIYANA

Leitsch, W.

1683: the siege of Vienna .-- 1983 ISSN: 0018-2753 : History Today, vol. 33 vii pp. 37-40, (1983)

Healy, Maureen ; Kralik, Richard von

1883 Vienna in the Turkish mirror .-- 2009 ISSN: 0667-2378 : Austrian History Yearbook, vol. 40 pp. 101-113, (2009)

Austria | Representations of Islam by non- Muslims (in words) | Habsburgs of Austria-Hungary | German literature | Ottoman Empire - 17th century

Gecsényi, Lajos

A memorandum presented by the merchants living in Vienna regarding East-West trade (1615) .-- 2008 ISSN: 0001-6446 : Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae, vol. 61 i-ii pp. 53-64, (2008)

210278

26 TEM 2011

- 430 CARAVIAS, Claudius. *Die Moschee an der Wien:
300 Jahre islamischer Einfluss in der Wiener
Architektur.* Eichgraben: Luna, 2008. 183pp. (Die *Viyana*
Karlskirche - eine Moschee; Das Belvedere - ein
Türkenzelt; Der Naschmarkt - ein orientalischer Basar
...)

Nispetiye
210278

2578

GÜNGÖRÜRLER, Selim. Governors, authors and the Porte: Ottoman perceptions and policies during the period preceding the war of 1736-1739. *Tarih: Graduate History Journal*, 2 (2010) pp.69-91. (Russo & Austro-Ottoman wars.)

27 Nisan 2014

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

DE YAYIMLANDIKT
GELEN DOKÜMAN

4064 TROLLOPE, Frances. "The ladies of Vienna en masse waited upon the Turkish ambassador to compliment him ...": excerpts from *Vienna and the Austrians* (1838). *Ottoman Empire and European theatre, II. The time of Josef Haydn: from Sultan Mahmud I to Mahmud II (r.1730-1839)*. Ed. Michael Hüttler, Hans Ernst Weidinger. Vienna: Hollitzer Wissenschaftsverlag, 2014, (Don Juan Archiv Wien: Ottomania, 3), pp. 659-672.

Jiyang
210278

28 Temmuz 2015

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Vienna
210278

- 3797 TROLLOPE, Frances. "The ladies of Vienna en masse waited upon the Turkish ambassador to compliment him ...": excerpts from *Vienna and the Austrians* (1838). *Ottoman Empire and European theatre, II. The time of Josef Haydn: from Sultan Mahmud I to Mahmud II (r.1730-1839)*. Ed. Michael Hüttler, Hans Ernst Weidinger. Vienna: Hollitzer Wissenschaftsverlag, 2014, (Don Juan Archiv Wien: Ottomania, 3), pp. 659-672.

28 Temmuz 2015

210278

VIYANA

-
- 1 CEREN GÖĞÜŞ, Avusturya gazeteleri ışığında Osmanlı İmparatorluğu'nun 1873 Viyana dünya sergisine katılımı, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2007

 - 2 FATİH GÜRCAN, Avrupa'daki askeri gelişmeler ve İkinci Viyana Kuşatması, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2008

 - 3 MEHTAP YILMAZ, Vekayi Beç, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2006

 - 4 MERYEM KAÇAN ERDOĞAN, II. Viyana Kuşatması, Marmara Üniversitesi, Doktora, 2001

28 Aralık 2014

MADDE YAYIMLANDIKTAN
A GELEN DOKÜMAN

210278 VIYANA
KEMAL BATAK, *Karl Popper'in Viyana çevresi*
eleştirisi ve din görüşü, Marmara Üniversitesi,
Yüksek Lisans, 2002

25 Mayıs 2014

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

12141 GÜNGÖRÜRLER, Selim. Governors, authors and the
Porte: Ottoman perceptions and policies during the
period preceding the war of 1736-1739. *Tarih:*
Graduate History Journal, 2 (2010) pp.69-91. (Russo
& Austro-Ottoman wars.)

Yılmaz
210278

"VIYANA"

17 OCAK 1991

Viyana Seferatnamesi

Ahmed Resmi

1309/1886

I.Ü.KTB. N° 84283

3449 CAILLÉ, J. Une ambassade marocaine à Vienne en 1783. *Hespéris-Tamuda* 3 (1962), pp. 35-42

Fas
Viyana

1783'de Viyana'da bir
Fas elçisi

956.1073
US.B Ustün, Cevat

IRUCA

1683 Viyana seferi / by Cevat Ustün.-
Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1941.
133 p.: ill., 13 fold maps and plans; 23,5
cm.- (Türk Tarih Kurumu yayınlarından seri
vii; no. 2)
Includes index

1. History, Turkey - 1606 - 1774 2. History,
Ottoman Empire I. Title II. (Series)
3865

TRK

Viyana

18817 GUILLOT, G. Léopold Ier, les
Hongrois, les Turcs—le siège de Vienne.
Papiers diplomatiques inédits (1681-
1684). *Rev. hist. dipl.* 25 (1911), pp. 417-
463. 509-531

J. Léopold, Macarlar, Türkler
- Viyana belgesi. Belinneyin
diplomatik belgeleri (1681-1684)

18814 GRÉGOIRE, H. Une "Paskelle"
wallonne sur la délivrance de Vienne en
1683. *Flambeau* 20 (1937), pp. 587-609.
Also in *Acad. Roy. Belg., Bull. Cl. lettres*
5 ser., 23 (1937), pp. 160-183

- Viyana

1683 Viyana'nın teslim edilmesii
hakkında valonca bir "Paskelle"

23 KASIM 1992

Viyana

Journey from Constantinople to Vienna; part
two. *Oriental herald* 19 lviii (October 1828),
13-21.

- Viyana

Der Türke vor Wien: 1683. *Archiv für Geogra-
phie, Historie, Staats- und Kriegskunst* 11
(1820), pp. 25-27.

3107 ERLER, M.C. Süleyman's 1532 Vienna
campaign: an English news despatch. *Slavonic
and East European Review*, 65 (1987) pp.101-
112. [incl. text of Robert Copland's *The
triumphant victory of the imperyal mageste
agaynst the Turkes, 1532.*]

Süleyman
Viyana

14 HAZIRAN 1993

14 AGUSTOS 1991

943.602
KR.H Kralik, Richard

IRUCA

Histoire de Vienne: depuis l'Empire Romain
jusqu'a nos jours / by Richard Kralik; transla-
ted by Andre Jundt.- Paris: Payot, 1932.
408, [6] p.; 22 cm.- (Bibliothèque histo-
rique)
Translated from German into French

1. History, Austria - 481 - 1500 I. Jundt,
Andre (tr.) II. Title III. (Series)

2872

Die zweyte türkische Belagerung Wiens, 1683.
Taschenbuch für die vaterländische Geschichte
5 (1824), pp. 255-311.

- VIYANA

14 AGUSTOS 1991

13 EYLÜL 2008

Aussburg
Viyana
Belgrad
R282 Habsburgs and Ottomans between Vienna and Belgrade (1683-1739) / Parvev, I. Boulder, 1995
Inalcik, Halil. *International History Review*, 19 iv (1997), pp.904-907 (E)
Black, Jeremy. *Journal of European Studies*, 26 iii / 103 (1996), p.338 (E)

VIYANA

Alâettin.
İkinci Viyana muhasarasi 1683 / yazanlar, E. Yzb. Alâettin, E. Yzb. Cavit ... - İstanbul : Askeri Matbaa, 1933.
[2] prelim. leaves, 27 p. : fold. maps ; 27 cm.
Turkish
I. Cavit. II. Title.
DR536.A6 40-24191 neg 1-25809
DLC

15 HAZİRAN 1993

Göyünç, Prof. Dr. Nejat
"II. Viyana kuşatması", *Tarih ve Toplum*, İstanbul,
1984 sayı 1 ss.40-46

Süleyman (I)
Viyana
Osmanlılar
0264 Pacheco y de Leyva, Enrique
La jornada de Viena. Carlos V y los turcos en 1532 : según un manuscrito inédito del siglo XVI existente en la Biblioteca de El Escorial, y otros datos y documentos / por Enrique Pacheco y de Leyva. - Madrid : [s.n.], 1909 (Imprenta del Asilo de Huérfanos). - 78 p. ; 24 cm
Precede al tit. : Estudio histórico
1. España - Historia - Carlos I, 1516-1556 2. Otomanos - Historia - Sulayman I, 1520-1566
I. Título.
94(460)"1532"
94(560)"1532"
ICMA 4CJ-3557 R. 66914

05755 DURIÉGL, G., ed. *Wien 1529: die erste Türkenbelagerung*. Wien: Böhlau, 1979. 2 vols. (Sonderausstellung des Historischen Museums der Stadt Wien, Karlsplatz, 62.)

Osmanlılar
Viyana

28 MAYIS 1993

19 KASIM 1993
05779 KREUTEL, Richard F., ed. *Kara Mustafa vor Wien: das türkische Tagebuch der Belagerung Wiens 1683 verfasst vom Zeremonienmeister der Hohen Pforte*; übers., eingeleitet und erklärt von Richard F. Kreutel, illus. von Anton Lehmden. Graz: Verlag Styria, 1977.
Osmanlılar
Kara Mustafa
Viyana kuşatması

Der Türke vor Wien: 1529. *Archiv für Geographie, Historie Staats- und Kriegskunst* 11 (1820), pp. 9-10, 13-15, 17-19, 22-24.

Viyana

14 AGUSTOS 1991

23 KASIM 1992

Projet de note rédigé à Vienne par les représentants des quatre puissances et proposé simultanément à la Russie et à la Turquie. *Revue de l'Orient* 14 (1853), 289-290.

Viyana

TARİH

10220 DIMAKIS, J. La presse de Vienne et la question d'Orient. 1821-1827 *Balkan studies* 16 (1975), pp. 35-43.

Viyana basını ve fark sorunu
1821-27

10 3 DEK 2005

1024 TOMENENDAL, Kerstin. *Das türkische Gesicht Wiens: auf den Spuren der Türken in Wien*. Vienna: Böhlau, 2000. 325pp.

Viyana

MADDE YAYIMLANDIRYAN
SONTAKİ GÖRÜŞMÜŞÜM

69 RÖPER, Geoffrey. The Vienna Arabic Psalter of 1792 and the rôle of typography in European-Arab relations in the 18th century and earlier. *Kommunikation und Information im 18. Jahrhundert: das Beispiel der Habsburgermonarchie*. Hrsg. Johannes Frimmel u. Michael Wögerbauer. Wiesbaden: Harrassowitz, 2009, (Buchforschung: Beiträge zum Buchwesen in Österreich, 5), pp.77-89. [Printed for the Patriarch of Jerusalem.]

Viyana

27 HAZ 2010

10 3 DEK 2005

892 ERÜNSAL, İsmail E. Seyfullah Agha's embassy to Vienna in 1711: the Ottoman version. *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes*, 90 (2000) pp.7-28

Viyana

1827 CERNOVODEANU, Paul. Anglia și războiul Austro-Turc (1716-1718). *Revista Istorică*, 9 v-vi (1998) pp.463-477. [With abstract in English entitled "England and the Austro-Turkish war (1716-1718)"]

Viyana

27 HAZ 2007

47 BALIĆ, Smail. Ottoman Bosnia in Vienna: records of the Bosniacs in the latest catalogue of the Austrian National Library. *International Journal of Turkish Studies*, 10 i-ii (2004) pp.55-62. [Discussion, pp.63-71.]

Bosnia epleti
Viyana

12 HAZ 2007

09 HAZAN 1994

1953 SERBAN, C. Einige unveröffentliche oder wenig bekannte Handschriften zur Belagerung Wiens 1683. Kircher, K.. *Jahrbuch des Vereins für Geschichte der Stadt Wien*, 39 (1983) pp.130-141

OSMANLILAR
VIYANA

الدِّينُ الْحَسْبِيَ فِي الْحُرُوبِ الصَّلِيبِيَّةِ

Viyana (253-279)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ الْعَسِيِّ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	24846
Tasnif No:	297.9 ASE.E

23 HAZİRAN 1994

Kütüphanede Mevcut

دارالنفائس

بيروت
١٩٨٧-١٤٠٧

«ويمكننا بمثل في أوروبا فكرة الواجب
المشترك الذي يفرض على العالم المسيحي كله
العمل في سبيل دفع خطر المسلمين ، وهي
الفكرة التي طالما ألح البنادقة على بعضها .
وأظهر بعض ملوك أوروبا استجابة مناسبة ،
حق أن الملك الفرنسي لويس الرابع عشر لبى
دعوة البابا إلى نصرته إخوانه في الدين ضد
الأتراك ، على الرغم من صلاته الطيبة بالباب
العالي » .

٩

حصار فيينا

(١٠٩٥ = ١٧ تموز - يوليو - ١٢ ايلول - سبتمبر - ١٦٨٣ م)

- ١ - الوضع العام حتى حصار فيينا .
 - أ - الامبراطورية العثمانية .
 - ب - الموقف على جبهة الغرب .
- ٢ - الموقف الخاص قبل المعركة .
 - أ - على حدود بلاد المجر .
 - ب - حصار فيينا .
 - ٣ - نتائج حصار فيينا .
 - أ - النتائج السياسية .
 - ب - النتائج العسكرية .

Geschichte

Karl Teply

Türkische Gesandtschaften nach Wien
(1488–1792)

* Im Jahre 1463 vollendete Sultan Mehmed II., der Eroberer von Konstantinopel, die Unterwerfung Bosniens. Wenig später setzten die systematischen Vorstöße türkischer Streifscharen in die Krain ein. 1471 und 1473 begann mit den Einfällen der Renner und Brenner in die Steiermark und nach Kärnten die Bedrohung des österreichischen Kernraumes. Und nach dem Zusammenbruch Ungarns in der Schlacht bei Mohács (1526) wurde die Auseinandersetzung mit dem Osmanischen Reich überhaupt zur Existenzfrage für die Habsburgermonarchie. Erst 1791 wurde mit dem Frieden von Sistowa der letzte österreichische Türkenkrieg beendet. Aber auch in sogenannten Friedenszeiten hatte an der langen Türkengrenze von der Adria bis Siebenbürgen nur selten völlige Ruhe geherrscht.

Es ist angesichts dieses Sachverhalts verständlich, daß in unserem Bewußtsein diese Epoche vor allem als eine Zeit der Kriege und des unendlichen Leides verankert ist. Weniger bewußt wird uns, daß die jahrhundertelange Grenzberührung eine Fülle direkter und dauernder Beziehungen zur Folge gehabt hat. Die daraus resultierenden Akkulturationen sind trotz der Hemmung durch die verschiedenen religiösen Weltanschauungen nicht gering gewesen. Sie fanden in der materiellen Kultur, im Wortschatz – der Wiener Dialekt ist jene deutsche Mundart, die den stärksten Anteil an Wörtern türkischen Ursprungs aufweist – und in der Einbürgerung von Pflanzen und Tieren ihren Niederschlag.

Die in diesen drei Jahrhunderten hin und her gehenden Gesandtschaften werden in ihrer kulturgeschichtlichen Bedeutung kaum je zur Kenntnis genommen. Allein die Tatsache, daß etwa 130 kaiserliche Gesandtschaften nach Istanbul entsandt wurden, während 80 bis 90 osmanische Gesandtschaften nach Österreich und ins Reich kamen, sollte zu denken geben. Wohl erwachsen sie aus kriegerischen Anlässen und hatten politische Regelungen zum Ziel – längste Zeit fiel bezeichnenderweise jedweder Verkehr mit der Pforte in die Kompetenz des Hofkriegsrates –, doch ungewollt und spontan wurden diese Gesandtschaften auch zu einem Instrument der Begegnung, das nicht unerheblich auf beiden Seiten zur Überwindung des rohen, von Furcht, Haß und Glaubensvorurteilen geprägten Bildes vom Gegner beigetragen hat.

Aus diesem vielschichtigen, weithin unbekanntem Fragenbereich soll daher einiges berichtet werden, und zwar ausschließlich mit der Blickrichtung auf die nach Wien

Karl Teply, Mag. phil., Professor am Bundesgymnasium in Wien IX.

* Dieser Beitrag ist die Wiedergabe eines am 3. Dezember 1974 am Institut für österreichische Geschichte und Nationalkunde der Gesellschaft PRO AUSTRIA (Sitz: Österreichische Natio-

Österreich in Geschichte
und ~~Kultur~~ Literatur 20 (1976, Wien)

kommenden türkischen Gesandtschaften. Auch die politische Geschichte muß praktisch ausgeklammert werden, denn ihre Einbeziehung würde das Thema ins Uferlose ausweiten. Ich möchte nur ein paar Angaben, die zur historischen Einbettung nötig sind, voranstellen. (1)

Das Osmanische Reich war ein durch und durch konservativer Staat stolzer Selbstgenügsamkeit und höchsten Sendungsbewußtseins. Aus diesen Tatsachen ergeben sich die Grundelemente seiner Diplomatie. Es gewährte wohl großmütig den europäischen Staaten die Gnade, ständige Vertreter am Hof des Padischah zu unterhalten, verzichtete aber für sich selber darauf, das Recht der Gegenseitigkeit in Anspruch zu nehmen. Während der Kaiser seit 1546 nahezu ununterbrochen an der Pforte durch Residenten vertreten war, blieb der Sultan sehr zu seinem Nachteil bis zum Ende des 18. Jahrhunderts bei der uralten Form der Entsendung von Gesandtschaften aus besonderem Anlaß. (2) Erst der Reformersultan Selim III. ging zum System der modernen Diplomatie über. 1793 eröffnete er die erste ständige Botschaft in London; 1795 in Wien und Berlin, 1796 in Paris.

Damit verband sich ein zweites. Das Osmanische Reich vermochte sich bekanntlich nicht auf jener Gipfelhöhe zu halten, die es militärisch, wirtschaftlich und kulturell in Zeitalter Süleymans (1520–1566) erreicht hatte. Seit dem 17. Jahrhundert wurde europäischen Beobachtern die Diskrepanz zwischen Anspruch und Realität immer offenkundiger, und man zog daheim die Konsequenzen aus ihren Berichten.

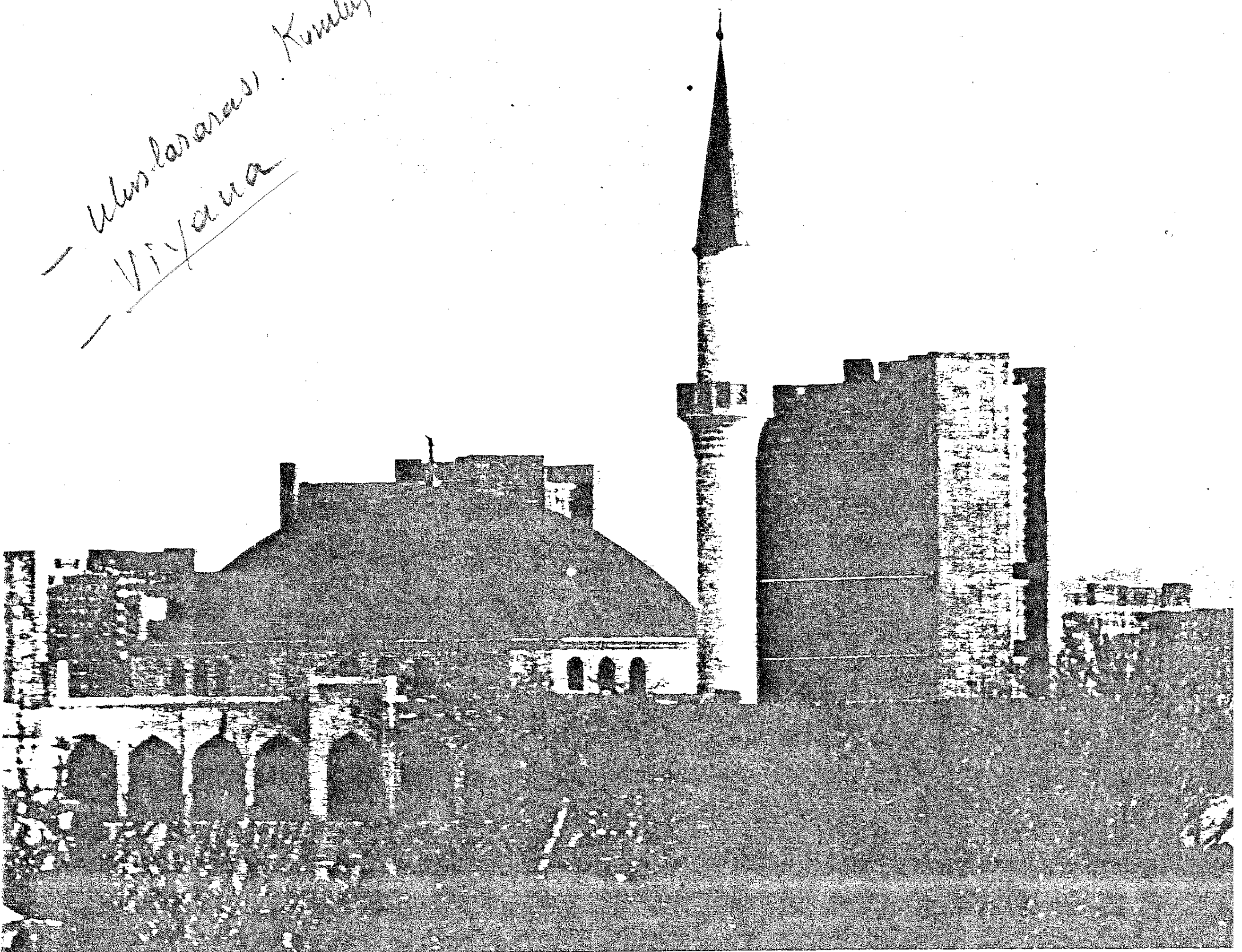
Für die osmanische Seite lagen die Dinge komplizierter. Schon weil sie in viel geringerem Maße Kontakt hielt, verharrten nicht nur die breiten Massen unerschütterlich bei den längst unzeitgemäß gewordenen Vorstellungen. Selbst jene Männer, die über ihre eigene Gesellschaft hinauszublicken vermochten und verstandesmäßig durchaus anerkannten, daß die westlichen Gesellschaftsformen politisch, militärisch, verwaltungstechnisch, wirtschaftlich, bildungsmäßig gegenüber der osmanischen Ordnung effizienter geworden waren, vermochten gefühlsmäßig nicht zu folgen. Besser im Sinne von lebenswert erschien ihnen trotz allem ihre eigene Lebensform. Gerade Eindrücke, die Gesandte in der Ferne zu sammeln vermochten, bestärkten sie oftmals in ihrer Überzeugung. Es stellte sich das Problem, was und wieviel an Fremdem übernommen werden konnte, ohne das geliebte Eigene zu gefährden.

Die Unsicherheit darüber äußerte sich in zweifacher Richtung. Das, was einstmals Ausdruck echter gelassener Kraft gewesen war, erstarrte nun vielfach zur Imponiergebärde. Das Auftreten der Gesandten, die Größe und der Glanz ihres Gefolges hatten nun auch die Aufgabe, über den Verlust der militärischen Überlegenheit und die innere Schwäche hinwegzutäuschen. Andererseits fühlen wir Trauer und Resignation, sehen – etwa wenn sie durch Ofen reisen –, wie einer großen Zeit nachgeträumt wird.

Die diplomatischen Kontakte seitens des Osmanischen Reiches wiesen überdies Besonderheiten auf, die sich aus seinem staatlichen Aufbau ergaben. So gingen Gesandtschaften nicht ausschließlich von der Hohen Pforte aus. Eine Reihe unter weitgehender Wahrung ihrer Selbständigkeit in den Reichsverband eingegliedeter Tributärstaaten behielt lange das Recht, eigene diplomatische Beziehungen mit fremden Staaten zu unterhalten.

Für Österreich und das Reich kam insbesondere das Khanat der Krimtataren in Betracht. Die bis 1783 regierende Dynastie der Girey entfaltete im 17. Jahrhundert eine überaus rege diplomatische Aktivität. Zwischen 1633 und 1682, der letzten derartigen Botschaft, kamen nicht weniger als 30 tatarische Gesandtschaften nach Wien. (3) Sie brachten außer Geschenken stets kaum mehr als allgemeine Versicherungen der Freundschaft und des Friedens mit, wurden aber wegen der gefürchteten militärischen Schlagkraft der tatarischen Reiterei überaus zuvorkommend behandelt und mit ansehn-

Uluslararası Kuruluşlar
Vienna

Vienna Islamic Centre

The Islamic centre in Vienna, which was opened five years ago, has gone a long way in promoting the cause of Islam in Austria. The 3.2 million dollars project was fully financed by King Faisal bin Abdul Aziz and the real work on it began in 1968 with the formation of a council consisting of ambassadors from eight Islamic countries, including Saudi Arabia. The council purchased 8.300 square metres of land from the municipality the same year and the foundation stone of the centre was laid in February in 1968. The centre was completed in June the same year.

The Islamic centre serves a large number of Austrian Muslims and Islamic organizations in the country. It includes a big mosque, with a separate section for women. It also has a library, a multipurpose hall, a room for teaching the Qur'an and Arabic language, besides administrative offices.

The board of trustees of the centre is presently chaired by Yousuf Mutabagani, the Kingdom's ambassador to Austria. As part of its programme to serve the cause of Islam and Muslims, it prints and distributes religious books and arranges lectures on Islamic topics.

The French language magazine *Al-Islam*, published by the centre, deserves special mention. It will shortly be published in Turkish and German languages also.

Recently a clinic has been started under the auspices of the centre which provides free medical treatment to the Muslim community in Austria. A school for teaching religion and Arabic language will be opened soon. The number of Muslims in Austria stands at about 70,000 representing one percent of the total population. Turks constitute the majority of Muslim population.

0.868-

139 SAYILI

Askerî Mecmua

TARİH KISMI

1 - Mart - 1946

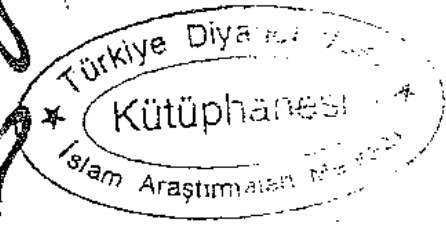
Yirminci yıl

Sayı: 68

Tarihin Eski Seferlerinden

Birinci Viyana Muhasarası

(Kanunî Sultan Süleyman)

Yazan

Yzb. Avni SAVAŞKURT

Kitabın içinde 11 kroki vardır.

1946

TÜRK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMALARI.

Yıl: XXXI / 1-2 (1993) Ankara, s. 277-281

[Prof. Dr. Oktay ASLANAPA'ya ARMAĞAN]

D 225

TEMMUZ 1996

II. VIYANA KUŞATMASI VE SONUÇLARI

Prof. Dr. Ercüment KURAN

Türkler tarih boyunca anayurtları Orta Asya'dan Doğu ve Batı'ya sürekli göçmüşlerdir. Bu göçlerin en önemlisi de İran üzerinden gelip Anadolu'ya yerleşmeleridir. 1071 yılında Bizans ordusunu Malazgirt'de yendikten sonra, Anadolu Selçuklu devletini kurmalarıyla bu ülke Türklerin ikinci vatanı olmuştur. 1300'de Bilecik yöresinde Osmanlı beyliğinin kuruluşu da altı yüzyıl sürecek olan Osmanlı Devletinin başlangıcını teşkil eder. 1326'da Bursa'nın zaptı, 1354'de Çanakkale boğazından Rumeli'ye geçiş, 1361'de Edirne'nin alınışı, 1453'de İstanbul'un fethi Osmanlı Türklerinin gerçekleştirdikleri büyük olaylardır. Kanunî Süleyman'ın 1529 sonbaharında Viyana'yı kuşatması ise başarısızlık ile sona ermiştir. Bunun sebebi Osmanlı ordusunun kışın yaklaşması üzerine geri çekilmek zorunda kalmasıdır.

Ne var ki, XVI. yüzyıl ortalarında Osmanlı devleti üç kıtada, yeni Avrupa, Asya ve Afrika'da yayılmış bulunuyordu. Türk akıncılar o yıllarda Almanya içerilerine kadar gidiyorlar, Mısır valisi Özdemir Paşa 1547'de Yemen'i fethediyor, Cezayiri garb beylerbeyi Salih Paşa 1554'de Fas şehrine giriyordu. Bu başarıların sebebi Osmanlı Türklerinin İlay-i Kelimet-ullah inancının kökleşmiş olmasıydı. Önceleri İstanbul'da Ayasofya kubbesinde bulunduğu halde, bu şehir fethedildikten sonra Roma'da Sen Piyer kilisesinin kubbesi üstüne yerleştirilmiş olduğuna inandıkları "Kızıl Elma"yı ele geçirmeye çalışmak onlar için kutsal bir ülküydü. Gedik Ahmet Paşa'nın 1480'de başlattığı Otranto seferi Roma'nın zaptını hedeflemiş, fakat Fatih'in ölümü yüzünden sonuçsuz kalmıştı. O zamandan beri "Kızıl Elma"nın Viyana'da Sen Stefan Kilisesi kulesinde olduğu inancı Türkler arasında yaygındı¹.

1. Osman Turan, "The Ideal of World Domination among the Medieval Turks", *Studia Islamica*, c. IV (1955), s. 89; Ahmet Ağa, *Viyana kuşatması günlüğü*, yay. Richard F. Kreutel, İstanbul, 1970, s.153 n. 8.

caristan seferlerinde Tuna üzerinde gemilerle nakliyat büyük bir avantaj teşkil ediyordu. Osmanlı ordusunun devâsa ağırlığı ve buna ilişkin meseleler Osmanlı lojistiğinin bir zaafı olarak kahr.

Avusturya tarafında durum daha iyi değildi. Düzenli bir ordu nakliyatı sistemi için henüz başlangıçta bulunmaktadır. Birlikler ve zabitler özel arabalara sahiptirler, topcuların da ayrıca arabaları vardır. Üstelik te ekseriya eksikliği duyulan bir erzak nakliyat sistemi mevcuttu. Köylü arabalarına el konduğu veya kiralandığı nadir görülen şeylerden değildir. Bununla beraber ordunun hareketliliği hiç bir şekilde artmamıştır.

Her iki taraf için meseleyi bir Avusturya'lı nakliyat tüzüğü açık olarak ifade eder : «Alışılmamış derecedeki ağırlık bir ordunun harabiyetine sebep olur ve bütün iyi plânlara mani olur.» 17. yüzyılın ikinci yarısında buna karşı çare bulunmaz.

Bu bildirin amacı iki devletin askerî sistemlerinin mukayeseli olarak ele alınması yolu ile onların özelliklerini ve becerikliliklerini daha iyi anlamayı denemektir. Bu arada karakteristik şekilde her iki tarafın ortaya çıkan zaaf ve kudretlerini göstermektir. Ne buluruz? Zamanın teknik şartları sebebiyle benzerlikler, bir tarafta daha ziyade mutlakî diğer tarafta daha çok sınırlanmış iktidar kudretleri arasındaki farklar, problem çözümlerinde değişik türden yollar bu meyanda içtimaî ve resmî şartlar akseder.

Buna rağmen bir taraf üzerine askerî zaferin izahı bu lojistik mukayeseye hiç bir şey kazandırmaz. Belki 1683'te başlayan harbin neden o kadar uzun sürdüğünü daha iyi anlaşılabilir hale getirir.

Osmanlı Araştırmaları, c.2, 1981 İstanbul
Makale 195-202 sayfaları arasındadır.

Viyana

D 96

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

İKİNCİ VİYANA KUŞATMASININ İKTİSADİ SONUÇLARI ÜZERİNE*

İlber Ortaylı

1683 de Viyana'nın Osmanlı orduları tarafından ikinci defa kuşatılması Orta Avrupa Tarihi için önemli bir dönüm noktasıdır. Viyana'nın Osmanlı ordularının eline geçmesini önleyen kuvvetli bir neden Ian Sobieski olmuştur. Acaba Viyana Osmanlıların eline geçse idi ne olurdu? Bu önemli görünen sorunun cevabı burada tartışılmayacaktır. 1683 yenilgisinin Türkiye Tarihi için, Avusturya Tarihi için olduğu kadar önemli sayılmaması gerekir. Türkiye'de «Viyana önlerine uzanan Türkler» sloganı gerek halk arasında, gerekse tarihçilikte daha çok birinci Viyana kuşatmasının kalıntısı olarak yaşamaktadır. İkinci Viyana bozgunu Osmanlı İmparatorluğu'nda bir yüzyıldır süregelen kurumsal kargaşanın tabii sonucu olarak değerlendirilmektedir. Toprak düzeninin bozulduğu, fakirlik ve isyanlarla dolu 17. yüzyıl sonunda Osmanlı ordularının Viyana önlerine uzanmasında herhalde Köprülüler restorasyonu kadar etkisi olan başka nedenler de vardı. Bu da Orta Avrupa'daki içtimaî düzen değişikliğinin getirdiği sancılar, otuz yıl savaşlarının yarattığı tahribat ve Habsburglar İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu umumî zaafı...

Oysa Avusturya Tarihi için 1683 zaferi gerçekten önemli bir olaydır. 1683 galibiyetiyle Avusturya gerçek bir İmparatorluk çağına girecektir. İki yüzyıldır Avrupa güçlerinin baskısı altında bulu-

* Bu bildiri, 28-30 Kasım 1979 tarihlerinde İstanbul'da Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğü ile Avusturya Başkonsolosluğu Kültür Enstitüsü'nün işbirliği ile düzenlenen Tarih boyunca Avusturya-Türkiye ilişkileri Sempozyumu'nda okunmuştur.

MILITÄRHISTORISCHE
SCHRIFTENREIHE

Herausgegeben

vom Heeresgeschichtlichen Museum

(Militärwissenschaftliches Institut)

W. Hummelberger

Xiyana

HEFT 33

Walter
Hummelberger

**Wiens erste
Belagerung
durch die Türken
1529**

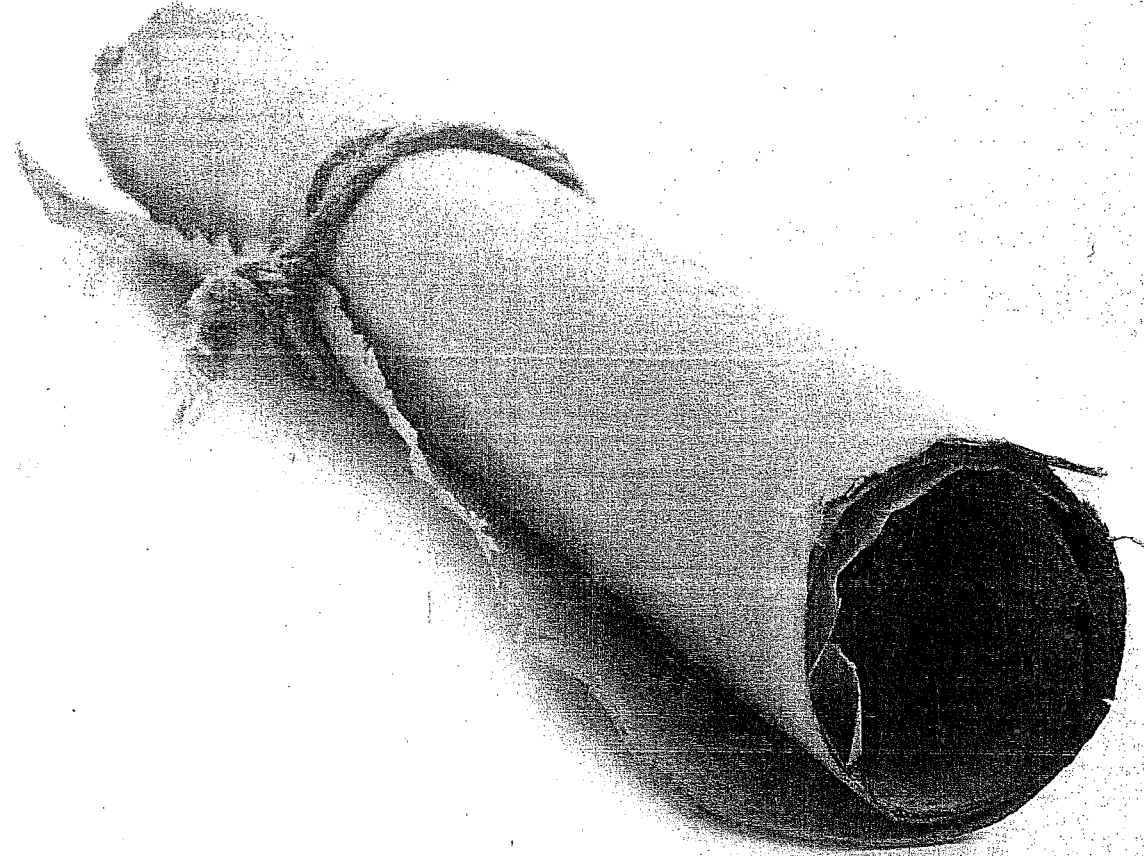
Wien 1976

080969

MOSTAR

AYLIK KÜLTÜR VE AKTÜALİTE DERGİSİ | ŞUBAT 2011 | SAYI: 72

ISSN 1305-4896
9 771305 488000
ISSN 1305-4896 / 600 TL

Yapıları, etkileri ve kaynak değerleriyle Osmanlı Sefaretnameleri

M. Alaaddin Yalçınkaya, Hacer Topaktaş, Ali Şükrü Çoruk

[DOSYA]

Viyana (210278)
- Evliya Çelebi (051150)

Evliya Çelebi'nin Viyana izlenimleri

Osmanlı tarihinin önemli arşiv kaynaklarından biri olan Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'si İmparatorluğun dış politikadaki uygulamalarına ilişkin önemli ipuçları veriyor. Batı medeniyeti karşısında acizliğin ve taklitçiliğin değil, gururun ve kendine güvenin temsilcisi konumunda olan Evliya'nın metinlerinde Osmanlı dış politikası tam da bu karaktere uygun bir şekilde resmediliyor. | Ali Şükrü Çoruk

21 Şubat 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Sefaretnameler ve seyahatnameler, Osmanlı aydınının, devlet adamının Batı medeniyeti karşısındaki tarih içinde değişen konumunu tespit etmek açısından en önemli metinlerdir. Devlet ve padişah adına Avrupa'ya giden Osmanlı elçileri İstanbul'a dönüşlerinde ilgili kurumlara sunmak üzere kaleme aldıkları sefaretnamelerde resmî görevlerin ve protokollerin yanı sıra buldukları ülkenin sosyal, siyasi ve iktisadi durumuyla alakalı izlenimlerine de yer verirler. Sefaretnamelerin konumuz açısından değer taşıyan ve en çok ilgi çeken tarafı ise bu ikinci nokta. Kamuoyunun Batı'yı tanımaya yardımcı olan, toplumda Batı algısının oluşmasına birinci derecede kaynaklık eden bu metinleri aynı zamanda oksidentalizm açısından da değerlendirmek mümkün. Elçilik görevi olmasına rağmen yurt dışında bulunduğu süre boyunca elçinin maiyetinde yer alan aydınların yazdıkları seya-

hatnameleri de bu çerçevede değerlendirmek gerekiyor. Sefaretnamelerden ve seyahatnamelerden hareketle Osmanlı aydınının Batı medeniyeti karşısındaki tavrını sabit ve değişken olarak ikiye ayırabiliriz. Aşağıda göreceğimiz gibi şehircilik başta olmak üzere bazı alanlarda başlangıçtan sonuna kadar aynı tavır muhafaza edilirken, Batılı insana bakış örneğinde olduğu gibi bazı alanlarda ise zamana ve dönemlere bağlı olarak bir tavır değişikliği söz konusu. Osmanlı aydınının ve devlet adamının Avrupa lehinde olarak Batı medeniyetine olan tavrının değiştiren hadise Viyana bozgunu ve ardından 1699 yılında imzalanan Karlofça Antlaşması'ydı. Dolayısıyla meseleyi Karlofça'dan önce ve Karlofça'dan sonra diye iki başlık altında değerlendirmek gerekiyor. Çünkü Viyana bozgunu ve Karlofça öncesi galip Osmanlı ile sonrasındaki mağlup Osmanlı birbirinden farklı. Yani karşımızda iki Osmanlı var.

*To Catherine
for withstanding the siege*

144227

The Siege of Vienna

New Edition

John Stoye

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	144227
Tas. No:	956.073 570-3

30 AĞU 2006

Birlinn

Edinburgh 2000

Ekkehard Eickhoff unter Mitarbeit von Rudolf Eickhoff

Venedig, Wien und die Osmanen

Umbruch in Südosteuropa 1645-1700

Verlag Georg D. W. Callwey, München

011 MART 2011

139M: 80191

Kenneth M. Setton.

Venice, Austria, and the Turks in the
Seventeenth Century. Philadelphia-1991.
s. 244-270. DN: 42059.

VIII

Turco-Venetian Relations (1670-1683) and the Turkish Siege of Vienna

After Francesco Morosini's surrender of Candia to the Turks, there was an uneasy peace between Venice and the Porte. It lasted for some fifteen years. The doge and Senate continued to send dispatches with the current news and with instructions to Alvise da Molin as *ambasciator straordinario a Costantinopoli* throughout the year 1670 and a large part of 1671. On 22 August (1671) the draft of a letter of the doge to Molin acknowledged the receipt in Venice of the 153rd dispatch which he had sent the Signoria since his appointment as ambassador extraordinary to the Porte.¹ Early in 1671, however, Giacomo Querini, a distinguished noble, was elected to, and accepted, the formidable post of bailie on the Bosphorus,² but it always took ambassadors and bailies a long time to take their leave of Venice and go off to distant assignments.

Inevitably the ambassadorial dispatches contain both important and trivial data, but both the one and the other help to illustrate the problems and the life of a seventeenth-century ambassador. In a letter to

¹ ASV, Senato, Delib. Costantinopoli, Reg. 32, fol. 178^r [269], doc. dated 22 August 1671.

² On Querini's appointment as bailie, note Delib. Costantinopoli, Reg. 32, fols. 118 [209], 120^r [211^r], docs. dated 5 and 18 March 1671. A year before (in March 1670) Molin had been appointed "bailo ordinario," *che intraprenderà la carica dopo supplite le funzioni dell'extraordinaria ambasciata* (*ibid.*, fols. 67^v-70^r).

Molin of 15 February 1670, for example, the doge and Senate lamented a shipwreck with extensive loss of life and the "perdita di danaro et molte robbe già allestite per il regalo [alla Porta]," which would cause some delay in the delivery of gifts to the pashas, dragomans, and others in Istanbul, but "we are proceeding with all diligence again to supply everything needed, and in a few days all will be ready to put on board a ship."³ Not very significant information for a modern historian perhaps; shipwrecks and loss of life were occurring everywhere in the Mediterranean. This shipwreck, however, was obviously important to the Signoria and to the worried Molin.

Of obvious importance, however, was the situation of the Christians in Canea after the Turkish occupation of the port. Molin has briefly described their plight for us in a dispatch dated 3 May 1670, which he sent to the Venetian Signoria: "In Canea the vizir has imposed great hardships upon those few Christians who have remained there, for he has confiscated all their houses and properties . . . , allowing them to build themselves habitations only in the villages that existed on the fringes of the city before the war."⁴

Dated documents show that Molin was still in Candia on 25 May (1670), in Chios on 4 June, in Pera (Istanbul) on 24 June, and on the way to Adrianople (Edirne) on 29 July. A few days later, on 3 August 1670, he wrote a dispatch from Adrianopole. As Molin went to Pera in the spring, he was worried about "the perils of the plague."⁵ He had found, and was finding, his role as ambassador to the Turks a difficult one, and was never to see his beloved Venice again, for he died in Istanbul in August 1671.

Serious illness was bearing down on Molin. On 30 August (1670) he wrote the Signoria from Adrianopole of "my unfortunate state of health." He could not, he said, digest the lightest meal. He could not sleep. He had lost his appetite completely, he was tired and weak, re-

³ Delib. Costantinopoli, Reg. 32, fol. 58^v [149^v], doc. dated 15 February 1670 (*more veneto* 1669).

⁴ Senato (Secreta), Dispacci Costantinopoli (1670), no. 82, fol. 125^r, doc. dated at Candia on 3 May 1670.

⁵ Dispacci Costantinopoli (1670), fol. 173^r. The final "capitulation" of Candia, as accepted by Sultan Mehmed IV in May 1670, is given, *ibid.*, fols. 176^r-185^r, 191^r. On Molin's approach to the Dardanelles and entry into Istanbul, see Paganino's *Diario*, MS. Marc. It. VII, 1608 (7514), pp. 122ff.

The continuation of Molin's dispatches to the Signoria is to be found in the Senato (Secreta, III, formerly Filza 154), Dispacci Costantinopoli (1670), where they range from no. 69, dated at Candia on 2 March 1670, to no. 132, where this last numbered dispatch is dated at Pera, Istanbul, on 13 February 1671 (m.v. 1670). (Molin's dispatches are in the old Filze 150, 152, and 154). Molin had arrived in Istanbul on 18 June 1670. He found the compound of the Venetian consulate general, the *casa bailaggia*, in dreadful condition as a result of the long years of neglect during the Cretan war. On his residence in Istanbul, cf. the ever-useful book of Tommaso Bertelè, *Il Palazzo degli ambasciatori di Venezia a Costantinopoli e le sue antiche memorie*, Bologna, 1932, pp. 208ff., 242-43.

اوردونك « اخراج توغ هایون به جانب انكروس ، ديه استانبولدن
حرکتدن صدر اعظم قره مصطفی پاشانك قتلنه قدر وقوعبولان حادثاتی
یومیه طرزنده حاویدر . بعض یرلرنده کی قاریشقلقدن بو کتابك اثنای
سفرده اوردوده تحریر ایدلیکی آکلاشیلور . اوردونك ورجال دولتك
احولی وقوعاتك صورت جریانی حقنده معیارالدوله بیان اولنوب راشد
افندی تاریخنده یازلمیان ویاخود مبهم بر اقیلان خصوصاته خلاصه بو کتابده
دخی تصادف ایدیلور . محررینه دائر اثرك هیچ بر یرنده معلومات
بولنه ماشدر .

معیارالدول مؤلفك ترجمه حالی ، پك ناقص اولان تراجم احوال
کتابلر مزده یوقدر . بوجهت اثرینك بعض محللرنده طولایسیله یازدینی بعض
پارچهلردن بوجه زیر استیباط اولنور ، شویله که : مومی الیه بروسه لیدر ،
درگاه عالی جبه جی اوجاغنه منسوب ایدی . ویانه محاصره سنده بولنش ایدی .
وقعه مذکوردن سوکره تمادی ایدن حربلرک برنده آوستریالیلر النده اسیر
اوله رق خیلی زمان اسارتده قالمش ایدی . خلاص اولدقدن سوکره
دفتردارلنه تحویل مأموریت ایدره رك بعض ایالات دفتردارلقرنده بولندی .
۱۱۱۸ سنه بقداد دفتردارای ایدی . مأموریت مذکورده بولندی
اشاده والیرك مركز سلطنته وقوعبولان معروضاتنك دائما مغایر حقیقت
اولدیغنی یازدیغندن والی نك شدید عتابنه دوچار اولمغه برابر « کلی واری » نك
برقسی ظلماًالندن آلمش دیکر قسمی دخی لونداته یغما ایتدیرلمش ایدی .
و بوندن طولای : « دولت علیه به صداقت ایتدیكم ایچون مهم اولوب الآن
حارینی چکریم . دیور . آندن سوکره ینه دفتردارلقدن دوام ایتمش
و قبریس دفتردارلقدن دخی بولنش ایدی . بعده تبدیل طریق ایدره رك
اسکی مسلکته سلوک ایتمش اولمغه ۱۱۴۲ سنه سنده جبه جیان درگاه عالی
کنخداسی ایدی . اثرینی حین تحریرده پك یاشلی اولدیغنی بیان ایتسنه
نظراً آندن سوکره چوق یشاماش اولدیغنی ظن ایدیلور .

ایکنجی ویانه سفری حقنده

مجموعه نك كچن نسخه سنده خلیل بك افندی حضرتلری صدر اعظم
مرزیفونی قره مصطفی پاشانك ایکنجی ویانه سفرینه عزیمتده (شورون)
شهری اهالیسه یازدینی بیگنامه یی نشر ایدره رك بومناسبتله دخی عثمانیلرک
مجارستانده اولان وقوعات حربیه لرینه و ترقیات و ضایعاتلرینه دائر خلاصه
الخلاصه معلومات اعطا ایتش ایدی . عثمانیلرک اوروپا جهته مبدارجمتی
اولان مذکور ویانه سفرینك اهمیتی مستقی ایضا حدر . زمانه عائدتی جهتیله
سفر مذکور وقوعاتی ده ضبط و تحریر ایدن وقعه نویس راشد افندی حادثات
حربیه یی کوزل صورتده تفصیل و تصویر ایتمش اولدیغنی حالده اسباب حرب
وانهزام حقنده سطحی افاداده بولنشدر . بالمجبوریه و یردیکی بومعلومات
دخی غیر کافی و مظلم و متفرقدر . صورت خصوصیه ده محرر تاریخلرده کی
معلومات ایسه راشد افدینك یازدقنلردن پك زیاده دکلدر .

« معیارالدول و مبارالملل » نام تاریخ عمومیده دولت عثمانیه ایله دوله
سائر اسلامیه احوالتك مقایسه سی ضمتده یازیلان اوزون بر فصلده بو حربك
اسبابی و صورت جریانی و صدر مشارالیهك و رجال دولتك و خلقك
احوال روحیه سی حقنده شایان دقت غایت قیمتدار مفصل معلومات
و یرلشدر . اثرك مؤلفی اولان « حسن اسیری بن شیخ حسین » حرب
مذکورده موجود بولدیغندن بیانات و تفصیلاتی مشاهداته مبنیدر .

طوپقبو سرای هایوننك روان اوطه سی کتبخانه سنده دخی
مذکور ویانه سفرینه دائر بر اثر وارددر . قابی اوزرنده « وقایع
یحی » و برنجی صحیفه سنده « وقایع خطوط » نامی محرر بولنان بو
اثر اوافق قطعده ایکی یوز صحیفه یی متجاوزدر . سفر مذکورده

Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası, 17. 1328 ist.
yazarı: Muhammed Arif s. 1071-1075

ایکینجی ویانه سفری حقنده

[یکم نسخه دن مابعد]

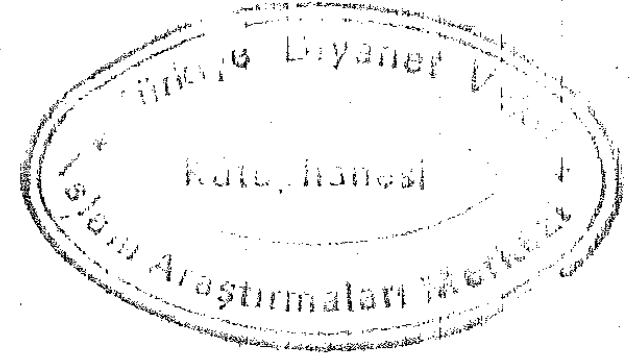
بویله مظنن سفر و بویله عظمت عسکر قنی دورده وقتی پادشاه
زماننده کوزلشدر وقتی سلطنت سلاطین عثمانیون کبی علی الدوام
بر قاج یوز بیک عسکره مواجب و ذخیره و یردیکی وارد سفر
اولدقده خود بو قدر نزل و مهمات و ساژه و جبه خانه عظیمه و اوج
درد یوز قطعه طوپ و هووان و عسکرک احوال و انقال و اشیانی تحمیل
ایچون بو قدر دوه و طوار و عربه و الترینه کلیم و اشیالری وضعه
غرار و مشک و مصلق و مکمل بساطیله سقا بار کیرلری و سیسخانه
محصل بر او تجملاتی که موم پولوسنه و قاشیقه و مشعلی قناره و ارنجه
و یردلر که دکه اولرده بو مرتبه طاقم بولنور دکلدرد و بعض یرده سفینه
دخی و یروب بو مرتبه مصرفه قنی سلطنت وقتی دولت رخصت و یروب
وقادر دخی اولدینی وارد فی زماننا بیوک سلطنت عد اولنان نمه و فرانسا
و مقودر که سفرلری واقع اولدقده و یردیکی همان بر قوری آتمک اولوب
اون ادمه بر چادر و یردلر همان نوبت ایله بری چادری و بری دیرکلرینی
کتوروب و اتلوسی دخی همچنان کتوروب کندولرینک مالک اولدقلری
اشیایی بالجمله ارقه لرنده و ترکیلرنده طاشیرلر قنی سلطنت سلاطین عثمانیون
قدر عسکره التفات و اکرام اندوکی وارد اول زمانده طوپ و تفنک
و خیره و ساژ اتش ایشلری اولیوب جمله عسکرلری سفرلره تاتار
وازبک کبی صالت سکبان کیدوب بر قلعه محاصره ایتدکلرنده مانجیق قوروب
طاش اتارلردی ظهور اسلامدن صکره سیفری اوکنه که طاق
کتوره مملکه فرنک طاشقیسی طوپ و تفنک خیره و نیجه آتش ایشلری
نیظنلر ایجاد و احداث ایدوب و باخصوص کیردفتی و بیج قلعهسی

K. Kurban

Devlet-i Aliyye Teşrifatçibaşısı

AHMET AĞA

Viyana

15 TEMMUZ 1983

VİYANA KUŞATMASI GÜNLÜĞÜ

Çeviren, düzenleyen, açıklayan :

Richard F. KREUTEL

Türkçesi :

Esat NERMI

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkez Kütüphanesi	
Demirbaş No:	19469
Tasnif No:	956.073 AHM.V

Milliyet
KAYITLARI

početná

SOLIMANS WIENER FELDZUG

Gekürzte Übersetzung des persischen Anonymus Selim Ağa 769
und Aja Şofja 3392.¹

Felix Tauer, Praha

Ausser den ziemlich kurzen Berichten in den zeitgenössischen, die Regierung Solimans schildernden Werken und späteren Chroniken,² besitzen wir türkischerseits über seinen Wiener Feldzug nur zwei ausführlichere gleichzeitige Quellen, das türkisch verfasste Itinerar der Expedition in den Münşe'ât-i Ferîdün Bej³ und den persischen Anonymus, dessen Schilderung

¹ Abkürzungen:

- A Siehe Anm. 6.
 AB Des Anonymus Schilderung des Belgrader Feldzuges im J. 1521: F. TAUER, *Histoire de la campagne du Sultan Suleyman Ier contre Belgrade en 1521. Texte persan publié d'après deux manuscrits de Constantinople avec une traduction abrégée.* Prague 1924.
 B Siehe Anm. 8.
 EI *Enzyklopaedie des Islām.*
 FB *Münşe'ât-i Ferîdün Bej.* Siehe Anm. 3.
 FE FERDÎ, *Ta'rîch-i sultân Süleimân.* MS Aja Şofja 3317. Siehe auch Anm. 2.
 GOR J. v. HAMMER, *Geschichte des Osmanischen Reiches.* Pest 1827 ff.
 QZ QOĞA NIŞANGY ĞELALZÂDE MUSTAFÂ, *Derağâtu-l-memâlik fî tabaqâti-l-mesâlik.* MS Fâtiḥ 4423. Siehe auch Anm. 2.
 HS J. v. HAMMER, *Des Osmanischen Reiches Staatsverfassung.* Wien 1815.
 PE *Ta'rîch-i Peçewî.* Istanbul 1283.
 QARAÇELEBİZÂDE 'ABDUL'AZİZ, *Süleimännâme.* Kairo 1248.
 SO MEHMED SUREIJÂ, *Siğill-i 'Osmânî.* Istanbul 1308—1311.
 T THURY J., *Török történetírök.* Budapest 1893 ff.

² Von den zeitgenössischen Quellen (Ferdî, Ğelälzâde Şâlih, QoğA Nişangy Ğelälzâde Mustafâ, Luṭfî Paşa) und von den späteren ('Âlî, Peçewî, Şolaqzâde und Qaraçelebizâde Abdul'azîz) sind einige nur dann herangezogen worden, wenn es zur Erklärung oder Berichtigung des Anonymus notwendig war. Die ungarische Übersetzung der Abschnitte über den Wiener Feldzug aus Ferdî, Luṭfî Paşa und QoğA Nişangy findet man in TT II; die deutsche Übersetzung der die Belagerung Wiens betreffenden Stellen aus den oben genannten Werken (mit Ausschluss des Ğelälzâde Şâlih) in J. v. HAMMER, *Wiens erste gehobene türkische Belagerung.* Pest 1829. Beilagen XIII—XIX, S. 97—119.

³ Im Istanbuler Druck vom J. 1274, Bd. I, 566—577. Übersetzt in GOR III, 647—652. Edition nach der Wiener Handschrift: W. F. A. BEHRNAUER, *Sulaiman des Gesetzgebers (Kanûnî) Tagebuch auf seinem Feldzuge nach Wien im Jahre 935/6 d. H. = 1529 n. Chr. zum ersten Male im türkischen Originaltexte, herausgegeben, mit einer deutschen Übersetzung und mit Anmerkungen versehen.* Wien 1858. Ungarische Übersetzung in TT I, 324—346.

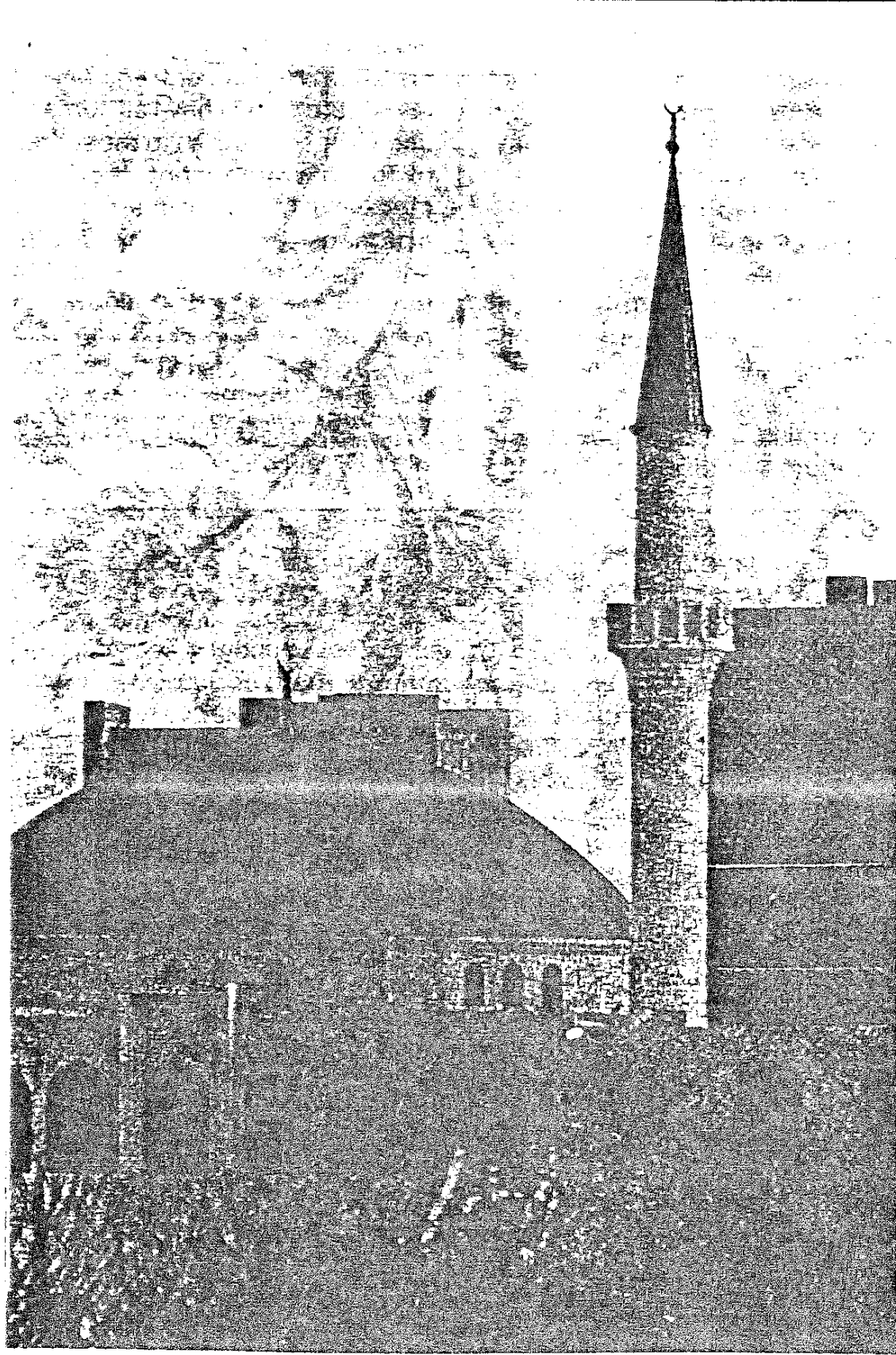
uluslararası Kuruluşlar

Vienna

The Islamic Centre in Vienna

An Example of Religious Pluralism in Austria

The Viennese Islamic Centre, in the 21st district of Vienna, Hubertusdamm 17-19, is a landmark symbolizing Austria's desire as a country of religious pluralism to provide a meeting-place for the world's numerically second largest religion after Christianity. The creation of a religious and cultural centre of this kind became an urgent need as a result of the growing numbers of migrant workers and Vienna's increasing importance as the seat of international organisations. But the links between Austria and Islam have a long history.

The earliest plans for a mosque in Vienna go back almost two centuries. In the 18th century, when the military confrontation between the Christian and the Islamic worlds had given way to a process of mutual enrichment and co-operation, a colony of Turkish merchants became established in Vienna — in the years before 1730 — and was granted special trading privileges by the Emperor.

The "Tolerance Edict", proclaimed on 31st January 1782, makes no specific reference to Islam as such but does include it under the collective category of "non-Catholic" religious communities, which were to receive their own prayer houses as soon as they comprised more than 100 families. It was from this time that the original plans for the building of a mosque date. In 1874 a burial area reserved for Muslims was set apart in Vienna's Central Cemetery. When the provinces of Bosnia and Herzegovina (in today's Yugoslavia) were incorporated into the Austro-Hungarian empire, a significant number of Muslims joined the conglomerate empire. The first necessary step was to build a military mosque in Alser Strasse in Vienna's 9th district, and at the same time plans were revived for building a larger mosque. But this project became redundant at the end of the First World War, which

NOT: Makale "ULUSLARARASI KURULUSLAR"
pas etindedir.

**İKİNCİ VİYANA MUHASARASI VE
MÜTEAKİP HARPLERE ÂİT ORJİNAL
BİR ERMENİCE KAYNAK**

Hrand D. Andreasyan

Aslı Venedik'te Mekhitarist Manastırı'nda bulunan (nu. 293) müellif hattı olan kaynak, 1680 - 1690 senelerinde geçen olayları ve hususiyle İkinci Viyana Muhasarası ve onu takip eden harpleri anlatan bir yazmadır. 258 sahifeden ibaret olan bu yazma, anlatılan olaylara muasır olan ve Osmanlı tarihine ait önemli eserler bırakmış olan meşhur Ermeni mütefekkir ve yazarı Eremya Çelebi Kömürcüyan'ın eseridir*. Yazmanın bazı sahifelerinde boşluklar olup birçok yerlerinde de müellifin ölümünden sonra (1695) eserin sahibi olan Mağakya Cevahirciyan adlı bir zata atf edilen bir kısım ilâveler vardır.

Altı fasla bölünmüş ve bir fihristle başlayan eserde, üç padişahın (IV. Mehmed, II. Süleyman ve II. Ahmed) saltanatları ve Kara Mustafa Paşa'dan Köprülü Fazıl Mustafa Paşa'ya kadar birbirini takip eden sekiz sadrazamın idaresi süresince vukubulan harpler ve iç hadiseler en ufak teferruatları ile uzun uzadıya hikâye edilmektedir. Eserin başlıca konusu olan harplerden bahs eden müellif, Avusturya'ya karşı yapılan seferi, Tatarların ve Macarların harbe iştiraklerini, Viyana muhasarası, Polonyalıların harbe katılmalarını ve nihayet Osmanlı ordusunun yenilip bozguna uğramasını teferruatla ve çok defa tenkitli bir lisanla anlattuktan sonra, Papa'nın teşviikiyle Türkiye'ye karşı Avrupa düşmanlığının genişleyip Venedik ve Cenova

* Eremya Çelebi'nin yazma halinde muhtelif manastır ve kütüphanelerde bulunan birçok eserlerden Osmanlı Tarihi ile ilgili olanların başlıcaları : *Osmanlı Padişahları, Kısa Osmanlı Tarihi, 1660 İstanbul Yangını, İstanbul Tarihi* (Türkçesi Ed. Fak. yayınları No. 506), *İstanbul Boğazı Topografyası, Ruzname, Vekayinâme, Osmanlı-Avusturya Harbi*.

Müellifin biyografyası ve eserlerin tümü için bk. *İstanbul Tarihi, Edebiyat Fakültesi yayınları, No. 506, İstanbul 1952.*

Bünyesinde Avrupa araştırmaları (1972) s. 195-6, İstanbul

الذي شارك في حرب التحرير، ثم وجه نقده لاحقاً إلى قيادة الحزب، فُصِّل من الحزب الشيوعي، وبعداً حالياً أكثر أدباء فييتنام شعبية.

تبييل الحفار

مراجع للاستزادة:
- مجموعة من العلماء، آسيا الطبيعية (موسكو، ١٩٧٠).
- ش. ف. فلاسقا، جغرافية القارات (موسكو، ١٩٨٦).
- محمد السيد سليم، تطور السياسة الدولية في القرنين التاسع عشر والعشرين (القاهرة ٢٠٠٢).
- خيرية قاسمية، قضايا عائلية معاصرة (منشورات جامعة دمشق، ١٩٩٤-١٩٩٥).
- بيتر فايس، حديث عن فييتنام، ترجمة إبراهيم وطفى (وزارة الثقافة والإرشاد القومي، دمشق ١٩٧٠).
- MAURICE M. DURAND & NGUYEN TRAN HUAN, An Introduction to Vietnamese Literature (Hanoi 1985).

وفيها جامعة فيينا التقنية (١٨١٥م)، وجامعة فيينا للاقتصاد (١٨٩١م)، وأكاديمية الفنون الجميلة (١٦٩٢م)، وكلية الزراعة والطب البيطري.

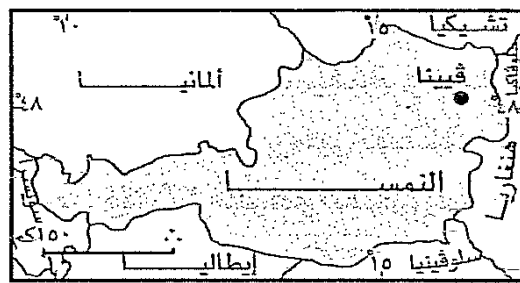
وأصبحت هذه المدينة منذ أواخر القرن التاسع عشر وبدايات القرن العشرين مركزاً لعلم النفس التحليلي، بإشراف مؤسس هذا العلم سيغموند فرويد S.Freud.

كما أن هذه المدينة ذات إرث موسيقي كبير، فهي تحتضن دار الأوبرا الوطنية Staatsoper التي بنيت في مركز المدينة بين عامي ١٨٦١-١٨٦٩، وكذلك المعهد العالي للموسيقى، وأوركسترا المدينة Konzerthalle ومسرح المدينة Burgtheatre الذي بني عام ١٧٨٨، كما تعرف فيينا بأنها كانت موطناً للعديد من المؤلفين الموسيقيين، منهم موتسارت وبتهوفن، وشوبرت وغيرهم. وتعدُّ فيينا مركزاً اقتصادياً مهماً في النمسا، خاصة في مجال الصناعة، إذ تحتوي على خمس الصناعات، من أهمها الصناعات الغذائية والأدوات الكهربائية والكيميائيات، والآليات والصناعات المعدنية والألبسة الجاهزة والمطبوعات والورق وغير ذلك، إضافة

القرن العشرين أخذ يعيش ازدهاراً جديداً بإبداع أدباء شباب مثل ما كان خانغ Ma Van Khang، ولي لو Le Luu، ونغوين هوي تيبب Nguyen Huy Thiep ودوونغ تو هوونغ Duong Thu Huong

مراجع للاستزادة:

مجموعة من العلماء، آسيا الطبيعية (موسكو، ١٩٧٠).
- ش. ف. فلاسقا، جغرافية القارات (موسكو، ١٩٨٦).
- محمد السيد سليم، تطور السياسة الدولية في القرنين التاسع عشر والعشرين (القاهرة ٢٠٠٢).
- خيرية قاسمية، قضايا عائلية معاصرة (منشورات جامعة دمشق، ١٩٩٤-١٩٩٥).
- بيتر فايس، حديث عن فييتنام، ترجمة إبراهيم وطفى (وزارة الثقافة والإرشاد القومي، دمشق ١٩٧٠).
- MAURICE M. DURAND & NGUYEN TRAN HUAN, An Introduction to Vietnamese Literature (Hanoi 1985).

المعماري القديم المنتشر في عصر النهضة، جنباً إلى جنب مع الشكل المعماري السائد في بدايات القرن العشرين، الذي يتميز بكتل مغلقة، إضافة إلى الشكل المعماري الحديث الذي انتشر بعد الحرب العالمية الثانية، والمتمثل بنظام الشقق السكنية الحديثة.

أهم وظائف المدينة

عُرفت المدينة منذ القديم عاصمة الثقافة في العالم، فتعددت مؤسساتها الثقافية والتربوية، ومن أهمها جامعة فيينا التي تعدُّ إحدى أقدم وأشهر الجامعات في أوروبا، حيث تم تأسيسها من قبل رودولف الرابع Rudolph IV أحد ملوك عائلة هابسبورغ Habsburg في عام ١٣٦٥، الذي أرفق بهذه الجامعة العديد من المتاحف والمخابر، كما أرفق بكلية الطب العديد من العيادات الطبية والسنية، كما تضم العديد من الطلاب الأجانب نتيجة الشهرة العالمية التي تتمتع بها.

الشيوعية ووجهه بصورة شبه كاملة إلى تمجيد بطولات الجنود في حرب فييتنام وإلى الدعاية للتطور الاشتراكي الموجه. إلا أن الأدب الفييتنامي منذ مطلع ثمانينيات

الموضوعات ذات الصلة:

حروب الهند الصينية - هوتشي منه (الجنرال -).

فيينا

فيينا (Wien (Vienna عاصمة النمسا Österreich وأكبر مدنها. تقع شمال شرقي النمسا على ضفتي نهر الدانوب Donau، تقع غربها جبال الألب الشرقية، وشرقها حوض الدانوب، ترتفع ٢٠٣م فوق سطح البحر.

تبلغ مساحتها ٤١٤ كم^٢، مناخها قاري، يبلغ متوسط درجة الحرارة السنوي ١٠ درجات مئوية، تراوح في شهر كانون الثاني/يناير بين (١ - ٤ درجة مئوية)، وفي شهر تموز/يوليو بين (١٠ - ٢٥ درجة مئوية). يبلغ معدل أمطارها السنوي ٦٠٧مم، وعدد الأيام الماطرة فيها ٩٦ يوماً في السنة.

بلغ عدد سكانها ٢١٧٩٠٠٠ نسمة عام ٢٠٠٤ نسمة، والكثافة السكانية ٥٢٥/كم^٢ غالبية السكان فيها يدينون بالديانة المسيحية على مختلف مذاهبها، حيث تبلغ نسبة الروم الكاثوليك نحو ٤٩,٢% من مجموع السكان العام، أما المسلمون فيشكلون ٧,٨%، ومعظمهم من الوافدين.

تعكس المباني والصروح الضخمة الأهمية الثقافية للمدينة، وعلى الرغم من أن المدينة توحى بمظهر منسجم، فإن المباني تتسم بأساليب هندسية مختلفة ومتنوعة، إذ يوجد الأسلوب

Omerli
- Yiyana

2295 GECSÉNYI, Lajos. A memorandum presented by the merchants living in Vienna regarding East-West trade (1615). *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*, 61 i-ii (2008) pp.53-64. [Ottoman commerce.]